

Polska prezydencja zakończyła się w czerwcu 2025 roku i była okresem intensywnej aktywności, której centrum stanowiły prace Horyzontalnej Grupy Roboczej ds. Narkotyków w Brukseli. To właśnie w tym gremium – odpowiedzialnym za kierowanie i zarządzanie unijną polityką narkotykową – Polska wyznaczyła kierunki półrocznej współpracy, koncentrując się zarówno na zagadnieniach redukcji popytu, jak i ograniczaniu podaży narkotyków, przy dużym nacisku na współpracę międzynarodową i strategiczne planowanie.

PODSUMOWANIE POLSKIEJ PREZYDENCJI W OBSZARZE POLITYKI NARKOTYKOWEJ UNII EUROPEJSKIEJ

Artur Malczewski

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

Horyzontalna Grupa Robocza ds. Narkotyków (HDG) kieruje i zarządza pracami Rady UE w obszarze narkotyków. Grupa ta koordynuje unijne działania w zakresie ograniczania popytu i podaży narkotyków. Jej prace mają wielowymiarowe podejście: koordynacja, współpraca międzynarodowa oraz badania, monitorowanie i ocena. Główne zadania HDG to:

- przygotowywanie Strategii i Planów Działania w obszarze narkotyków oraz monitorowanie ich wdrażania,
- wymiana – w gronie państw członkowskich i państw trzecich – informacji o krajowych politykach narkotykowych i innych istotnych kwestiach dotyczących narkotyków, w tym redukcji popytu na narkotyki,
- koordynacja działań państw członkowskich w UE i za granicą (np. na forum Komisji ds. Środków Odurzających w Wiedniu).

Polska prezydencja zakończyła się w czerwcu 2025 roku¹ i była okresem intensywnej aktywności, której centrum stanowiły prace Horyzontalnej Grupy Roboczej ds. Narkotyków w Brukseli². To właśnie w tym gremium – odpowiedzialnym za kierowanie i zarządzanie unijną polityką narkotykową – Polska wyznaczyła kierunki półrocznej współpracy, koncentrując się zarówno na zagadnieniach redukcji popytu, jak i ograniczaniu podaży narkotyków, przy dużym nacisku na współpracę międzynarodową i strategiczne planowanie. Prezydencja wykorzystywała szeroką sieć partnerstw instytucjonalnych i geograficznych, współpracując m.in. z Agencją UE ds. Narkotyków (EUDA), Europolem, państwami trzecimi oraz organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Komisja ds. Środków

Odurzających ONZ (CND). W ramach prac HDG Polska wprowadziła temat wiodący związany z profilaktyką przestępczości i substancji psychoaktywnych, co stało się osią licznych debat, spotkań eksperckich i działań konsultacyjnych. Duży nacisk położono na kwestie jakości działań profilaktycznych. Prezydencja zorganizowała m.in. debaty dotyczące syntetycznych katynonów, Europejskich Standardów Jakości w Profilaktyce (EDPQS) oraz minimalnych standardów jakości w obszarze redukcji popytu. Szczególną uwagę poświęcono również problematyce przeciwdziałania przedawkowaniom oraz pracom nad przyszłą unijną Strategią Narkotykową. W tym kontekście Polska, działając wspólnie z partnerami z Trio Prezydencji – Danią i Cyprem – prowadziła szerokie konsultacje z Komisją Europejską i Sekretariatem Rady, kładąc fundamenty pod nowy strategiczny dokument UE.

Znaczącym elementem polskiej prezydencji była aktywność w wymiarze dyplomacji europejskiej. Polska reprezentowała Unię Europejską w dialogach z kluczowymi regionami i państwami – od Brazylii, poprzez Ukrainę i Mołdawię, aż po Stany Zjednoczone i państwa Azji Centralnej. Szczególne znaczenie miała współpraca z regionem Ameryki Łacińskiej i Karaibów (CELAC), w ramach której Polska – jako współprzewodniczący Mechanizmu UE–CELAC – zorganizowała w Warszawie XXV Spotkanie Wysokiego Szczebla. Wydarzenie zgromadziło ponad 150 uczestników z blisko 50 krajów i potwierdziło silną pozycję Polski jako jednego z kluczowych koordynatorów unijnej polityki narkotykowej na arenie międzynarodowej.

W ramach współpracy z systemem ONZ Polska aktywnie uczestniczyła w pracach Komisji ds. Środków Odurzających (CND), prezentując m.in. rezolucję dotyczącą bezpieczeństwa funkcjonariuszy likwidujących nielegalne laboratoria narkotyków syntetycznych, zgłoszoną w imieniu całej UE. Było to wyrazem nie tylko praktycznego podejścia Polski do problemu narkotyków syntetycznych, ale również wzmocnienia jej pozycji w obszarze międzynarodowych negocjacji politycznych. Jednym z kluczowych momentów prezydencji było także spotkanie Krajowych Koordynatorów ds. Narkotyków w Warszawie, poświęcone metodologii strategii foresight jako narzędzia przyszłego planowania polityki narkotykowej UE. Zastosowanie tej perspektywy pozwoliło uczestnikom wskazać priorytety, które mogą w istotny sposób ukształtować kolejne etapy polityki antynarkotykowej na poziomie europejskim.

Rezultaty polskiej prezydencji były nie tylko merytoryczne, ale również strukturalne. Opracowano i przyjęto konkluzje Rady dotyczące „Paktu o nowych narkotykach syntetycznych i nowych substancjach psychoaktywnych”, będącego jednym z najważniejszych dokumentów w obszarze walki z dynamicznie rozwijającym się ryn-

kiem substancji syntetycznych. Pierwszy raz pakt został przyjęty w trakcie pierwszej polskiej prezydencji w 2011 roku. Liczne spotkania – organizowane w Brukseli, Wiedniu i Warszawie – umożliwiły zacieśnienie współpracy między państwami członkowskimi i partnerami międzynarodowymi, a Polska w trakcie półroczna stała się jednym z najważniejszych głosów kształtujących europejską politykę narkotykową.

Polska prezydencja była zatem okresem intensywnej pracy, wielowymiarowej współpracy i znaczących rezultatów. Dzięki kompleksowemu podejściu – obejmującemu działania eksperckie, dyplomatyczne i strategiczne – udało się zarówno wzmocnić europejską koordynację w obszarze narkotyków, jak i podnieść rangę Polski jako jednego z głównych aktorów unijnej i międzynarodowej polityki narkotykowej.

Przypisy

¹ O pracach w ramach polskiej prezydencji pisaliśmy na łamach SIU w nr 1 i 2/2025.

² W ramach polskiej prezydencji grupą HDG kierowali z ramienia Policji (MSWiA) Michał Aleksandrowicz, a ze strony KCPU dr Artur Malczewski.

Jak wygląda skala używania narkotyków w Ukrainie? Z jakimi problemami mierzy się ten kraj objęty wojną, starając się pomóc osobom uzależnionym? Jaka jest skala przestępczości narkotykowej u naszych wschodnich sąsiadów? Niniejszy artykuł stara się odpowiedzieć na te pytania.

PROBLEM UZALEŻNIEŃ W KRAJU OBJĘTYM WOJNĄ: UKRAINA

Artur Malczewski, Joanna Szmidt
Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

Niniejszy artykuł powstał m.in. na bazie dyskusji Unia Europejska – Ukraina, zorganizowanej w Brukseli w lutym 2025 roku przez zespół polskiej prezydencji. Materiał przedstawia także informacje przygotowane zarówno przez stronę ukraińską, jak również przez organizacje międzynarodowe, jak UNODC, oraz wyniki najnowszych badań zrealizowanych wśród ukraińskiej młodzieży szkolnej (ESPAD).

Rozpowszechnienie używania narkotyków

Według badania ESAPD¹ z 2024 roku 12,8% ukraińskich nastolatków deklaruje, że kiedykolwiek w życiu używało konopi indyjskich (marihuany), w tym 17,6% chłopców i 8,7% dziewcząt, co stanowi półtora raza więcej niż w 2019 roku (8,7%). Używanie marihuany w ciągu ostatnich 12 miesięcy deklaruje 9,1% badanych (13,2%